

gledišča kot *kulturnega zavoda*. Potrpežljivosti in požrtvovalnosti »čmerikavih filistrov in težkokrvnih godrnjavih melanholikov«, kakor se ljubi ravnateljstvu imenovati glavne vzdržitelje gledišča, — od stojišč in galerije, ki sta morda sedaj še navdušeni za operetni bumbum, se nobeno gledišče ne more preživiti — utegne biti mahoma konec.

Ravnateljstvo si želi najprej polne hiše in obeta za to v lepši bodočnosti estete predstave. (Glej Slovenski Narod št. 316 z dne 1. oktobra t. l.) Kak circulus vitiosus! Kaj bi pravili o trgovcu, ki zahteva, da ljudje v njegovo prodajalno letajo, predno jim more kaj poštenega nuditi? Če je že trgovsko stališče pri vas v prvi vrsti merodajno, potem vsaj ravnajte, kakor se spodobi dobremu trgovcu! Najprej izpolnite svojo umetniško dolžnost, tedaj bodo ljudje radi in proste volje zahajali v gledišče, in gledišču bo gmotno, publikli pa v idealni smeri pomagano.

V zgodovini slovenske opere se ne spominjamo tako žalostne epizode kakoršna je sedanja. Želimo in upamo, da ostane le pri epizodi. Naj poskrbe merodajni činitelji, da iz akutne bolezni ne postane kronična. Naj bi se historiki našega jedinega opernega odra ne morali svojčas omejiti na zabeleženje herostratske slave sedanjega režima, kateremu se zdi vsako estetikovanje »brezplodno in nezmislno«, gledišče le „zabavišče“.

Krek

**Slovensko gledišče v Mariboru** je otvorilo sezono dné 2. oktobra t. l. Predstave se vrste trikrat na mesec, in sicer prvo nedeljo zvečer, drugo nedeljo popoldne in tretjo nedeljo zvečer. Negujejo se igrokaz, veseloigra, narodna igra, burka.

**Petdesetletnica hrvaškega gledišča.** 24. novembra t. l. bo petdeset let, odkar ima Zagreb svoj stalni hrvaški oder. Preje se je menjavaje igralo nemško in hrvaško. O tej priliki izide obširna spomenica s študijo *dr. J. Milana Ogrizoviča*. 24. novembra se bo vršila slavnostna predstava.

## Glasbena društva.

„**Slovenska filharmonija**“ v Ljubljani je sodelovala v upravni dobi 1909/10 267krat pri različnih prireditvah in od 1. oktobra 1909 do 31. marca 1910 pri opernih, operetnih in drugih glasbenih predstavah Slovenskega deželnega gledišča. Enkrat je društvo sodelovalo tudi v Zagrebu, parkrat na deželi. Angaževanih je bilo v zimski sezoni 32, v letni sezoni 24—28 glasbenikov. Sedaj jih je 25. Namesto Talicha je imenovan kapelnikom *Edvard Czajane*. Društvo ima sedaj 524 članov. Za predsednika za dobo 1910/11 je izvoljen zopet *dr. VI. Ravnihar*.

„**Glasbena Matica**“ v Ljubljani je na izrednem občnem zborovanju dné 5. septembra sklenila, da se § 6. odst. 2 društvenih pravil izpremeni v tem zmislu, da plačujejo redni člani 6 kron članarine na leto (mesto dosedanjih 4 kron).

**Slovensko glasbeno društvo „Ljubljana“** v Ljubljani obeta za tekočo sezono dva večja koncerta, prvi simfoničen, v čast ravnateljju Fr. Gerbiču, na katerem se bodo izvajala kronološko urejena dela Gerbičeva poleg izvornih, Gerbiču posvečenih skladb, drugi z vokalnim sporedom, pri katerem pridejo v poštev najnovejša dela. Na glasbeni šoli tega društva se poučujejo sledeči predmeti: klavir, solopetje, teorija, harmonijoslovje, kontrapunkt in glasbena zgodovina. Učitelja sta zborovodja *Anton Svetek* in *Jarmila Lily Gerbičeva*.

**Košansko pevsko društvo** v Košani je praznovalo dné 28. avgusta t. l. svojo petletnico.

**Pevsko društvo „Ljubljanski Zvon“** v Ljubljani je sklenilo na izrednem zborovanju dné 24. septembra t. l. nekaj sprememb društvenih pravil, med njimi tudi zvišanje vpisnine od 2 K na 5 K in redne letne članarine od 4 K na 6 K.

„**Glasbena Matica**“ v Ljubljani je izdala izvestje o 38. društvenem letu 1909/10. Našemu listu ga ni vposlala, dasi

jo je urednik za to svojčas izrecno prosil in bi pristojal en izvod tega poročila uredniku že kot članu omenjenega društva. (Vsaj prejšnja leta so dobivali člani letno poročilo s skladbami vred). Vsekako je drugod navada, da se za glasbeno zgodovino važne enunciacije glasbenih društev naznanjajo oziroma pošiljajo uredništvom zlasti glasbenih listov. Čudno postopanje ali pravzaprav preziranje, ki ga opazujemo pri Gl. M. v razmerju z »Novimi Akordi« (ne pošilja nam poročil o občnih zborih in važnih odborovih sejah, ne recenzijskih izvodov svojih publikacij) moramo v *interesu točnega poročanja* pribiti, ne ker, ampak dasi gre za zaslužno Gl. M. in v prvi vrsti radi tega, ker Matičino ravnanje ni morda izjemno, temveč naravnost tipično za vsa društva, katerim je ravno Gl. M. vzor. Kakor so doslej — izjeme se v zadnjem času veselo množe — prednašala druga društva le one skladbe iz »N. A.«, ki je je prej eksekutirala Gl. M. — torej v obče nobenih — posnemajo Gl. M. tudi v omenjeni smeri. Povdarjamo: Gl. M. lahko brez nas živi — zlasti nas ne potrebuje kot reklamno sredstvo — mi tudi brez Glasbene Matice. *A zakaj bi ne živeli skupaj in drug drugega podpirali v stremljenju po skupnih smotrih?* Prepričani smo, da je ravnanje Gl. M. le posledica neke starodavne in okamenele komodnosti ter nima nikakega nepoštenega namena; radi tega se nadejamo, da zadostuje ta apel. Naj se gori navedeni usus tudi pri nas udomači in naj se Glasbena Matica o podanih prilikah v bodoče spominja, da eksistujejo poleg dnevnikov še »Novi Akordi«, ki so vsaj do sedaj jedini splošni slovenski glasbeni list.

**Vseslovenska pevška zveza.** Kakor poročajo dnevniki, so imeli po letu v »Slavjanski Besedi« v Sofiji pooblaščenci raznih bolgarskih pevskih društev shod, na katerem so sklenili osnovati pevsko zvezo, v kateri bi bila zastopana vsa slovanska pevška društva. Ta zveza bi imela namen gojiti slovansko glasbo in razpisovati nagrade za slovanske skladatelje. Vsako leto bi se naj uglasbila po ena vseslovenska himna, ki bi jo potem pela vsa slovanska društva. Izvolil se je pripravljalni odbor, ki si je nadel nalogo, da sestavi pravila in da pri prvi ugodni priliki skliče predstavitelje vseh slovanskih pevskih društev na zborovanje v enem izmed slovanskih mest — najbrže v Belemgradu, — na katerem se ima konstituirati zveza. V pripravljalni odbor so bili izvoljeni: S. I. Zahej, *Anton Bezenšek*, N. Nikolajev, D. Hristov, G. Nikolov, St. Mihajlov, J. Vulpe, J. Mirčev in Hr. Statev

**V podružnico „Gl. Matice“ v Trstu** se je letos vpisalo mnogo več učencev, kakor lani. Vidi se, da bo treba tekom let zavod temeljito razširiti, poiskati si lastnih prostorov, nastaviti stalne moči itd. Glasbeno teorijo obiskuje v I. letniku 29 in v II. letniku 9 učencev, klavir od I.—VIII. letnika 36, gosli 19 učencev. Šolski pevski zbor šteje 35 učencev, koncertni zbor 40—50 članov. Na zavodu poučuje glasbeno teorijo in petje K. Mahkota, klavir E. Adamič, A. Waschté in V. Mirk, gosli pa J. Frischkovitz in Bibiza.

E. A.

## Slovenski glasbeni svet.

**Čitalnica pri sv. Jakobu v Trstu** je priredila dné 18. septembra t. l. drugi veliki koncert, pri katerem sta sodelovala društveni pevski zbor pod vodstvom *Vasilija Mirka* in društveni orkester pod vodstvom kapelnika *Bož. Depaula*. Izvajale so se samo slovenske skladbe. Med njimi štiri iz »N. A.: *Krek*: »Kakor bela golobica«, *B. Ipavec*: »Ej tedaj« mešana zbor, *A. Foerster*: »Pesem sv. Venceslava« v Mirkovi prireditbi za orkester in *Adamič*: »Zapuščena«, moški zbor. Kakor nam poroča privatno pismo, potrjeno po stvarnem poročilu nekega *I. M. Č.* v »Eдинosti« (št. 262 in 264 z dné 21. oziroma 23. sept. t. l.), so imeli Krekov, Ipavčev in Adamičev zbor »najsijajnejši« vspeh. Skladbi Kreka in Adamiča sta se morali ponoviti. Posebne omene je vredno, da je orkester igral razun omenjene Foersterjeve skladbe in Ipavčeve uverture iz opere »Teharski plemiči«